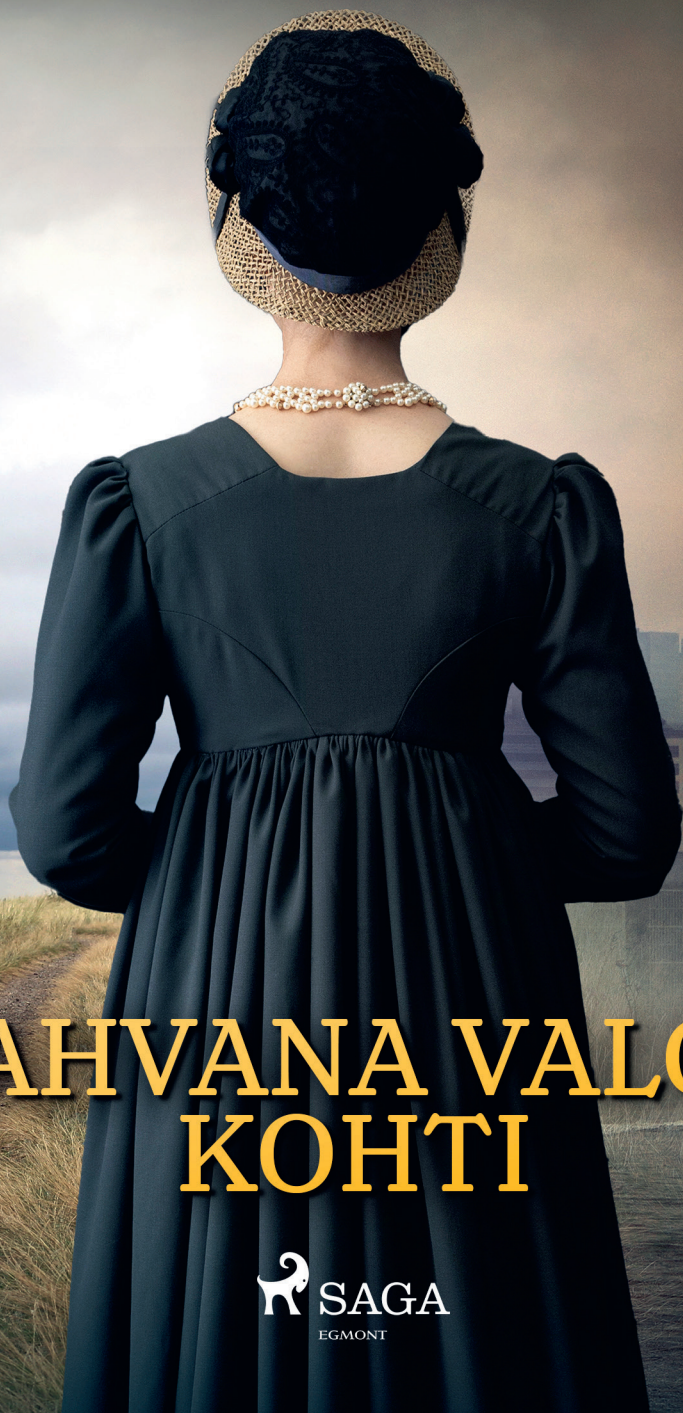

MIKAELA NYKVIST

VAHVANA VALOA KOHTI

 SAGA
EGMONT

Mikaela Nykvist

Vahvana valoa kohti

SAGA Egmont

Vahvana valoa kohti

Translated by Kirsi Linnamäki

Original title: *Av styrka mot ljus*

Original language: Swedish

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2021, 2022 Mikaela Nykvist and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728471128

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Omistettu rakkaan äitini ja samalla uskollisimman lukijani
muistolle

”Voi matkustaa minne haluaa, mutta itseään ei pääse pakoon.”
Norjalainen sananlasku

Henkilöt

Grönbergin perhe

Magda: Ainoa elossa oleva Grönbergien tytär

Elna: synnytykseen kuollut tytär, Lisbetin ja Elmerin

biologinen äiti

Anna: Vaasan palossa 1852 kuollut tytär

Lisbet ja Elmer: Alfredin ja Elnan lapset

Verner ja Ingeborg: Alfredin ja Magdan lapset (kaksoiset)

Signe: Grönbergin sisarten äiti, kuoli synnytykseen kun Anna syntyi

Jakob: Magdan isä, suutari, kuollut

Karlssonin perhe

Alfred: Talon poika, Lisbetin ja Elmerin isä

Stina: Alfredin äiti, kuollut

Ragnar: Alfredin isä, kuollut

Lisbet ja Elmer: Alfredin ja Elnan lapset

Verner ja Ingeborg: Alfredin ja Magdan lapset (kaksoiset)

Knut Eriksson: Ahvenanmaalainen poika, josta Alfred huolehti

Lina ja Nils: Lisbetin ja Knutin lapset

Adlerhjelmin & Palmlöfin perheet

Amalia: o.s. Adlerhjelmin, avioituneena Palmlöf, avioituneena Vikstam

Carl Palmlöf: Amalian aviomies, kadonnut merimatalla

Oskar Vikstam: Amalian toinen aviomies

Edvin: Amalian ja Carlin poika, kuollut

Francesca: Amalian täti, kuollut

Lasse: Francescan aviomies, kuollut

Sture: Amalian veli

Prologi

Kun he astuivat maihin syksyllä vuonna 1868, Oskarin suunnitelma oli, että he asuisivat lyhyen ajan New Yorkissa ja jatkaisivat sitten matkaa Chicagoon. Siellä he työskentelisivät puutavara-alalla, koska sen alan hän tunsi. He asettuisivat Swede Towniin, mieluiten Chicago Avenuelle muiden ruotsalaisten kanssa, jotta myös Amalialla olisi seuraa päivisin. Hän itse seurustelisi tietysti kaikkien muiden rikkaiden Ruotsista tulleiden maahanmuuttajien kanssa, ja Amalia viettäisi aikaa muiden hienojen rouvien kanssa.

Ensin he kuitenkin asuisivat vähän aikaa Brooklynin ruotsalaiskortteleissa, jotta Oskar ehtisi vaihtaa rahat dollareiksi ja kysellä liikealan kontakteja.

Kahden alkeellisessa hotellissa vietetyn yön jälkeen Oskar tuli kotiin ja kertoi löytäneensä heille asunnon. Ei ihan mitään sellaista mihin Amalia oli tottunut, mutta asunto oli riittävän hyvä lyhyeksi ajaksi, Oskar selitti. Amalia luotti Oskariin. Se oli sitä aikaa, jolloin hän vielä uskoi, että Oskarin sisimmässä on

vähän rehellisyyttä. Silloin Oskar vielä pystyi suutelemaan pois hänen epäilyksensä. Amalia ei vielä kääntänyt päätänsä pois päin, kun Oskar tuli lähelle.

Asunto oli toisessa kerroksessa ja talo oli romahtamaisillaan. Kortteli oli epäilyttävä ja täynnä juoppoja ja täitä. Siellä kaikilla oli yksi yhteinen nimittäjä: se että he tulivat Ruotsista – sekä täit että ihmiset.

Heti ensimmäisenä iltana Oskar lähti ulos Lassen ja Svenin ja mikä-heidän-nimensä-nyt-olikaan kanssa, miehillä oli kaikilla oma leveä ruotsalaismurteensa. Kukaan heistä ei näyttänyt liikemieheltä. He näyttivät enemmän satamajätkiltä, jotka työskentelevät vain silloin kun sattuvat olemaan tarpeeksi selvin päin välttyäkseen putoamasta mereen. Niin Amalia jäi pimeään asuntoon yksin, peloissaan ja ilman ruokaa. Hän etsi kuumeisesti kynttilää tai lamppua, mutta turhaan. Nälkä kurni vatsassa, ja sydän oli raskas surusta ja pettymyksestä. Kun he vihdoinkin pääsivät unelmiensa maahan, hänen piti istua yksin pimeässä, nälkäisenä ja peloissaan, kun Oskar lähti juopporemmin kanssa omille teilleen. Varmasti se oli vain Oskarin tapa iloita siitä, että he olivat saavuttaneet määränpänsä, vaikka se ei tosin ollut ihan lopullinen määränpää. Hehän olivat puhuneet koko laivamatkan ajan, että nyt alkaisi paras aika heidän elämässään. Heidän yhteinen elämänsä, josta tulisi niin ihanaa. Kunhan Oskar vain tulisi kotiin ja olisi hänen seuranaan.

Oskar tuli kotiin vasta seuraavana päivänä. Hän oli häpeissään, krapulassa ja haisi pahalta.

”Anteeksi, en huomannut miten nopeasti aika kului, kun me puhuimme liikeasioista. Sitten olin kai juonut liikaa, koska nukahdin”, Oskar selitti anteeksipyydellen.

”Nukahdit, siis missä? Missä sinä nukuית tai kenen luona, pitäisi kai kysyä?” Amalia tiesi hyvin – vaikkei olisi halunnut, että Brooklyn oli ilotyttöjä täynnä.

”Noh, nukuית penkillä jossain kellariravintolassa tässä lähellä”, Oskar vastasi ja vaihtoi puheenaihetta.

”Svenillä on kontakteja Chicagossa, hänen serkkunsa ilmeisesti asuu siellä. Siksi Sven kirjoittaa serkulle ja pyytää tätä etsimään sieltä meille asunnon. Pyysin omaa taloa, jotta meillä voisi ehkä olla pieni puutarha”, Oskar sanoi ja ojensi kätensä Amaliaa kohti, mutta Amalia torjui käden eikä aikonut antaa anteeksi niin nopeasti. Oskaria täytyi ensin pitää koetuksella vähän aikaa. Vasta myöhemmin, kun Oskar olisi lohduttanut häntä tarpeeksi, hän antaisi anteeksi. Kävi kuitenkin ilmi, että kaikki mitä Oskar teki, oli Amalialle laiha lohtu, sekä silloin että myöhemmin.

”Niin, minä istuin täällä pimeässä ilman ruokaa ja rahaa, enkä edes uskaltanut mennä ulos. Miltä sinä luulet, että minusta tuntui olla täällä yksin ensimmäisenä yönä? Kuulin rottien ääniä, ihmisten huutoa ja kaikkea mahdollista kamalaa koko yön.” Amalia punastui ajatellessaan rajuja rakastelun ääniä, joita hän oli kuullut pitkään yöllä.

Kun Amalia istuu samassa surkeassa Brooklynin asunnossa vielä kolme vuotta myöhemmin vuonna 1871, hän ei pysty enää kuvaamaan, kuinka toivottomalta kaikki tuntuu – kuten Oskarın juopottelu ja vieraissa käyminen. Kaikki rahat menevät miehen huikentelevaiseen elämään. Amalian on täytynyt tehdä välillä

työtä, jotta he ovat saaneet rahaa ruokaan ja pystyneet maksamaan vuokran. Oskar ei pysty työntekoon, mutta on vähitellen kuluttanut heidän Ruotsista mukanaan tuomansa rahat – siis miehen liiketoimintaan tarkoitetun peruspääoman. Ensin oli tarkoitus aloittaa jokin puutavara-alaan liittyvä yritys. Sitten oli puhe pankista ja kullasta, ja nyt suunniteltiin sekatavarakauppaa. Sellaista isoa kauppaa, jossa myytäisiin vaatteita, päivittäistavaroita, tupakkaa, alkoholia, uuneja, auroja, ikkunalaseja ja ennen kaikkea Colt-revolvereita. Se oli suurin kaikista valheista. Oskar näytti uskovan, että suuri ja vaikutusvaltainen Svante Swenson ottaisi hänet siipiensä suojaan ja auttaisi häntä perustamaan kaupan – samaan tapaan kuin oli auttanut niin monia muitakin ruotsalaisia. Ehkä Svante Swenson olisikin tehnyt sen, jos Oskar olisi löytänyt hänet heti maahan tultuaan, siis silloin kun heillä vielä oli ehjät vaatteet ja Oskaria saattoi erehtyä luulemaan herrasmieheksi ja ahkeraksi pohjoismaalaiseksi. Toisin on nyt, sillä nyt Oskarilla on rääsyt laihan vartalonsa peittona, ja hänen hampaansa alkavat pudota suusta. Hänen kätensä vapisevat ja nenä loistaa punaisena kuin talviomena valmiina korjattavaksi. Hän on juoppo, jota kukaan ei halua, vähiten kaikista Amalia.

Joskus Amalia ajattelee, että voisi kirjoittaa Alfredille ja pyytää tätä tulemaan pelastamaan hänet – niin kuin Alfred pelasti Magdan onnettomuudesta. Aina Amalia kuitenkin luopuu ajatuksesta tajutessaan, että Alfred on Magdan aviomies ja hän itse on suuren meren toisella puolella. Alfred ei voi auttaa häntä, eikä kukaan muukaan. Hän on ihan itse järjestänyt itsensä tähän toivottomaan tilanteeseen. Hän, joka olisi voinut asua hienossa Tukholman asunnossaan, käydä Carlin ja Edvinin

haudalla joka päivä ja syödä pinnallisten ystäviensä kanssa pieniä leivoksia hienoissa kahviloissa.

Se että hän oli uskonut Oskaria, oli suuri virhearvio, joka koituisi vielä hänen kuolemakseen. Sen kuoleman hän on ansainnut, ja sitä hän odottaa ja kaipaa. Häntä on kohdeltu kuin koiraa, lyöty ja raiskattu, ja nyt hän on riutunut köyhä siirtolainen, jota kukaan ei halua eikä kukaan pysty auttamaan. Amalia on itkenyt niin paljon, ettei kyyneleitä enää tule. Jäljellä on vain kalvava katumus, joka tunkeutuu hänen sisälleen kuin ne suuret raatokärpäset, jotka puskevat valtavien hevosenlantakasojen sisään New Yorkin kaduilla.

Leipomo oli aiheuttanut Knutille aika lailla ongelmia ja harmia. Koska työssä oli raskaita nostoja, jauhöpölyä ja valvomista öisin, he olivat lopulta päättäneet – tai Knut oli päättänyt – lopettaa leipomon. Hän oli rakastanut työtään ja oli leipuri Stamille ikuisesti kiitollinen siitä, että oli saanut yrityksen niin helposti. Useimmat ihmiset olivat joutuneet tekemään kovasti töitä päästäkseen samaan minkä Knut oli saavuttanut nopeasti. Terveydellisistä syistä hän ei kuitenkaan enää pystynyt jatkamaan leipomoalalla.

Knut ei uskaltanut edes ajatuksissaan palata kokemuksiinsa luurankoradalla, koska silloin mahassa väänsi, keuhkoissa tuntui kutinaa, ja oli pakko yskiä. Aivan kuin keho muistaisi ne vastoinikäymiset paremmin kuin pää – kaikki ne kärsimykset ja sen valtavan kuoleman hajun. Se haju ei koskaan lähtisi hänen sieraimistaan eikä muististaan. Siitä on yhtä vaikea päästä eroon kuin aivastuksesta, joka kutittaa nenää silloin, kun pitäisi olla hiljaa. Aina kun nämä muistot tulivat mieleen, hän työnsi ne

päättäväisesti pois. Knut koki, että hänen sisällään oli pieni, suljettu, musta ja kylmä nyrkki, ja hän oli luvannut itselleen, ettei avaisi sitä nyrkkiä koskaan. Hän vain puristaisi nyrkkiä kaikella järkyttävään kokemukseen liittyvällä voimalla. Jos hän hellittäisi otteensa, seuraukset olisivat niin kovat, etteivät hän ja muut ihmiset hänen lähipiirissään kestäisi sitä.

Knutilla oli mukanaan kaksi hyvää asiaa idästä, tai oikeastaan kolme, mutta kaksi niistä liittyy nykyään yhteen, Eino ja Siri, parhaat ystävät maailmassa. He välittävät hänestä, pitävät häneen yhteyttä ja pelastivat hänen henkensä. Samoin he pelastivat maailman hienoimman hevosen, jota Knut rakasti ja jonka puolesta hän taisteli ratatyömaalla. Kuin ihmeen kaupalla he saivat hevosen mukaansa Venäjän rajalta aina Runsoriin asti. Nyt Saga-tamma on hyvinvoiva ja elää kuin prinsessa Alfredin tilalla. Se on synnyttänyt ensimmäisen varsansa, jonka isä on Fjalar. Varsa on pian vuoden ikäinen, hyväluonteinen ja ystävällinen, niin samanlainen kuin Saga ja Fjalar. Alfred päätti heti pitää tammansa itsellään, vaikka kolme hevosta oli oikeastaan tilalla liikaa.

Varsa sai nimekseen Fina. Se oli valtavan rakas varsa ja samalla muistutus siitä, että elämässä oli edelleen toivoa kauheiden vuosien jälkeen. Sadot olivat olleet parempia ja he olivat saaneet korjattua paljon heinää talvea varten. Helvetillisistä vuosista selvittyään he eivät halunneet nujertaa elämän jatkumisen symbolia myymällä hieno pikku Finaa. Hienosta nimestään huolimatta varsaa kutsuttiin yleensä vain pikkutytöksi.

Nyt leipomoa ei enää ollut. Knut oli myynyt sekä yrityksen että sen tilat, hädän sanelemana ja raskain sydämin. Koska Knut

oli työtön ja koditon, Alfred oli tapansa mukaan huolehtinut hänestä.

”Sinä voit jäädä tänne Knut, ja asua pikkumökissä niin kauan kuin haluat ja tarvitset asuntoa. Se on sinun kotisi, sinä tiedät sen”, Alfred oli sanonut, ja Knut oli alkanut itkeä. Hän ei pystynyt ymmärtämään, ei sitten millään, miten hän ansaitsi Alfredin elämäänsä. Vielä senkin jälkeen, kun hän oli pettänyt Alfredin ja mennyt luurankoradalle, vastoin Alfredin tahtoa, ja tullut takaisin sairaana ja murtuneena. Kertaakaan hän ei ollut kuullut Alfredin sanovan ”mitä minä sanoin”. Päinvastoin Alfred vain kirosi valtiota ja sen aiheuttamaa surkeutta, sitä, jota hätäavuksi kutsuttiin. Kuolemisapua se vain oli.

Niin Knut jäi tilalle. Hitaasti mutta varmasti hän tervehtyi, kun sai levätä paljon. Ruoka oli koko ajan vähän parempaa. Viljelykasvit olivat toipuneet vaikeista ajoista, ja vähitellen myös rakkaus oli astunut hänen elämäänsä. Terveeksi Knutia ei silti vielä hyvällä tahdollakaan voinut luonnehtia.

Knut pelkäsi kovasti omia tunteitaan Lisbetiä kohtaan, koska Lisbet oli niin nuori. Knut oli useamman vuoden vanhempi kuin Lisbet. Hän ei tiennyt tarkkaa ikäeroa, koska ei tiennyt milloin itse oli syntynyt. Hän oli varmasti ainakin viisi vuotta vanhempi, ellei seitsemän. Knut tunsi ja näki selvästi, että Lisbetilläkin oli tunteita häntä kohtaan. Otettuaan Lisbetin ensimmäisen kerran syliinsä hän luuli sekoavansa. Onnen ja riippuvuuden tunteet olivat niin valtavan voimakkaita. Hän ei pitkään aikaan pystynyt ajattelemaan mitään muuta. Hänen katseensa etsi koko ajan vilausta Lisbetistä, ja hän erotti Lisbetin äänen kaikkien muiden äänistä, vaikka ei nähnytkään häntä. Lisbetistä tuli hänelle korkein palkinto taistelussa rintakipua vastaan. Hän epäili

kuitenkin, voisiko hänenlaisensa murtunut, sairas ja paljon vanhempi mies kelvata. Ei auttanut, vaikka olisi hyvä työmies, oma yritys ja koti vaimolle, jos ei pystynyt huolehtimaan siitä kaikesta. Hän ei halunnut ottaa itselleen nuorta vaimoa, josta ei pystyisi huolehtimaan, vaan pakottaisi vaimon toimimaan jonkinlaisena hoitajana itselleen heti ensi päivästä lähtien. Se olisi ollut hänelle miehenä ja aviopuolisona alentavaa. Hän halusi olla kunnollinen ja vahva ja pystyä suoriutumaan rakastelusta ilman, että tarvitsisi yskiä Lisbetin hiuksiin. Muutoin koko asian joutaisi jättämään sikseen.

Kun Knut myi leipomon ja jäi Alfredin tilalle tekemään työtä ja toipumaan, hänellä oli paljon aikaa, jopa aivan liikaa aikaa ajatella, mitä muuta hän voisi tehdä. Hän mietti miltei pakkomielteisesti, kuka oli, mitä halusi ja mitä pystyisi tekemään.

”Minähän voin kalastaa, sitä tein nuorena aina. Kalastin myös, koska ruokaa oli vähän”, Knut sanoi Alfredille, kun he kävelivät vieretysten ja tarkastivat peltoja. Halla huolestutti heitä vielä kovasti.

”Kalastus on raskasta työtä Knut, eikä sinulla ei ole venettä eikä muutakaan siihen tarvittavaa”, Alfred vastasi.

”Mutta meri tekee hyvää huonoille keuhkoille, eikö niin? Saa raikasta ilmaa, eikä ole pölyä, joka saa yskimään. Eihän ole mitään terveellisempää kuin meri-ilma?”

”Mutta sinä vedät kylmää keuhkoihin, se ei myöskään ole hyvä.”

”Niin, se on selvä.”

Se oli tyypillinen keskustelu. Keskustelu päättyi aina Alfredin vakuutteluun, että Knut voi jäädä tilalle, ja että kaikki järjestyy.

Knut tiesi kuitenkin, että pian Elmeristä tulisi talon isäntä, eikä Alfred sitten enää olisi se, joka päättäisi asioista. Knut epäili, ettei Elmer – toisin kuin lempeä isänsä – haluaisi ruokkia häntä eikä antaisi hänen asua tilan pikkumökissä, vaan haluaisi itselleen täydet oikeudet. Vaikka Alfredissa ja Elmerissä oli paljon samaa, Elmer vaikutti vähemmän tunteelliselta kuin isänsä. Elmer halusi koko ajan nykyaikaistaa ja tehostaa työtä tilalla, kun taas Alfred yritti jarrutella. Elmer luki lehdistä kaikenlaisista nykyaikaisuuksista ja teki suuria suunnitelmia siitä, miten työt tilalla parhaiten hoidettaisiin. Siksi Knut ei voinut luottaa häneen. Kaikki tiesivät, että oma apu paras apu.

Kun Knut alkoi saada voimiaan takaisin, hän päätti luottaa vaistoonsa ja uskoa, että meri on hänen kohtalonsa. Se ympäröi häntä ensimmäisinä elinvuosina. Meri vei häneltä perheen ja melkein myös hänen oman henkensä. Jos Krimin sota ei olisi vienyt Alfredia pois, hän olisi kohdannut hitaan ja kipeän kuoleman, eläen yksin karulla ahvenanmaalaisella saarella, ympärillään maailman kauneimmat punaiset kalliot. Hän tunsu vielä vetoa ja kipeää kaipuuta vanhaan kotiinsa. Hän halusi nähdä sen uudelleen ja tuntee suolaisen ilman keuhkoissaan. Hän halusi nähdä auringonlaskun heijastuksen peilitynystä merestä ja kultaisen iltapunerruksen yhtyvän säihkyviin kallioihin ja aaltoihin. Silloin koko maailma kylpi oranssin ja vaaleanpunaisen eri vivahteissa. Se oli niin kaunista, ettei edes pystynyt menemään nukkumaan, koska näky sai sielun niin kevyeksi, iloiseksi ja kyltymättömäksi. Sitä ihanuutta halusi vain lisää.

Knut ymmärsi toki, ettei näkisi kotiluotoaan enää. Jos hän oli täysin rehellinen, niin hän ei ollut aivan varma, löytäisikö sitä edes. Hän oli vain lapsi lähtiessään saarelta, ja saari sijaitsi

kaukana ulkosaaristossa, missä kaikki luodot ja saaret näyttävät samanlaisilta.

Knut lähti merelle. Ensin hän sai töitä laivanvarustaja Wolffin purjeveneeltä. Hän teki kannella kaikenlaisia perustöitä, oli jatkuvasti määssä vaatteissa ja paleli. Monta kertaa hän pelästyi yskää toden teolla, kun ilma vinkui keuhkoissa ja yskä repi koko kehoa. Yskä oli pahempaa kuin paatuneella tupakoijalla tai juomarilla. Vuoden päästä hän oli päässyt etenemään vähän työssään ja sai käskyttää nuorempia poikia kannella. Sitten hän oli onnistunut saamaan työtä höyrylaivalta. Se oli parasta, mitä hänelle oli tapahtunut. Työnteko oli nopeaa, mukavaa ja nautinnollista, kun ei tarvinnut koko ajan veivata purjeita. Ilma ei tietenkään ollut yhtä puhdasta, koska moottorit työnsivät ulos likaa, mutta työ oli kuitenkin hänelle suuri askel eteenpäin.

Knutilla ei ollut paljon vapaapäiviä, joten hän oli melko paljon poissa kotoa. Hän ehti kuitenkin piirittää Lisbetiä ja pitää tämän rakkaudenliekkiä elossa. Knut ansaitsi hyvin ja asui halvalla Alfredin pikkumökissä. Siten hän pystyi välillä hemmottelemaan Lisbetiä uudella huivilla tai kirjalla. Magdalle hän osti yrttejä tai kauniin posliiniesineen silloin tällöin, koska tulevaa anoppia kannatti pitää hyvällä tuulella. Se oli totuus, jonka merkitystä ei kannattanut vähätellä.

Lisbet ja Knut menivät naimisiin kesällä pari vuotta sen jälkeen, kun Knut palasi itärajalta, vuonna 1870. Lisbet oli vielä alle seitsemäntoista, ja Alfred-isä yritti vastustaa heidän avioliittoaan, koska hänen mielestään Lisbet oli liian nuori. Alfredin täytyi kuitenkin myöntyä, koska Lisbet oli isäänsä vahvempi.

Joskus Lisbet ihmetteli, suostuiko isä avioliittoon enemmänkin pitääkseen Knutin elossa kuin oman tyttärensä takia. Kaikki näkivät, kuinka rakastuneita Lisbet ja Knut olivat. Tunteet nuorten välillä olivat niin vahvoja, että Alfred varmasti epäili, että jos hän olisi vastannut Knutille kieltävästi, se olisi särkenyt murtuneen ja sairauden heikentämän Knutin sydämen ja olisi ollut tälle kuolemaksi. Lisbet oli Knutille jotain, jonka puolesta taistella, jotain, jonka vuoksi elää.

Nälkävuosien jälkeen Alfred ja Magda olivat viettäneet monta unetonta yötä. Heillä oli murheenaan velka ja pelkona sadon epäonnistuminen. Tähän asti heillä oli ollut käytössään pieniä rahasummia, jotka he olivat ansainneet myymällä jotain markkinoilla tai tekemällä muuta pientä. Velka oli syntynyt siemenviljan ostosta, ja se oli pakko maksaa takaisin.

Alfred päätti käynnistää sahan uudelleen, koska he tarvitsevat rahaa. Saha oli ollut vuosia lähes käyttämättömänä, koska hän oli kyllästynyt sekä työhön siellä että sahan ääneen.

Pojat ottivat nyt isomman vastuun maataloustöistä, ja Alfred itse työskenteli sahalla. Hän otti vastaan tukkeja ja sahasi niitä tilauksesta. Kesällä hän sahasi lautoja myös myyntiin. Valmiiksi sahatut laudat antoivat paremman tulon kuin ihmisten tilaukset. Ilmeisesti oli paljon ihmisiä, joilla ei ollut omaa metsää josta ottaa tukkipuuta, näin hän järkeili.

Nyt saha lauloi valitustaan, ja vanha tuttu ääni soi hänen päässään taas. Hän ei kuitenkaan puhunut asiasta ääneen, vaan eli meteli korvissaan päivin ja öin. Hän pyysi Magdaa ompelemaan päänsä ympärille pannan, jossa oli korvien suojana paksut lampaannahkaiset läpät. Sillä tavalla hän sai sahan

Rakastetun sarjan neljäs osa!

Eletään 1870-lukua. Nälkävuodet ovat jääneet taakse, mutta hurjat vuodet jättivät jälkensä jokaiseen runsorilaiseen. Leipuri Knut sai pysyvän keuhkotaudin, mutta on selvinnyt elossa ja perustanut perheen Lisbetin kanssa Waasaan. Magda ja Alfred pyörittävät edelleen Runsorin tilaa. Elmer-poika aiheuttaa Magdalle ja Alfredille kuitenkin harmaita hiuksia. Mitä terävä-älyinen nuorukainen oikein suunnittelee Runsorin varalle?

Amalia puolestaan on muuttanut New Yorkiin yhdessä petollisen Oskarin kanssa. Oskarin todellinen luonne on tullut Amalialle selväksi mitä kamalimmalla tavalla. Vain muistot ja haaveet pitävät Amalian elossa. Eikö hän koskaan saa suurta rakkauttaan, Alfredia, omakseen?

Vahvana valoa kohti jatkaa Mikaela Nykvistin suosittua sarjaa, jonka tapahtumat sijoittuvat historialliseen Vaasaan. Edelliset osat ovat Savua taivaalla, Palon jälkeen sekä Tuhkaa ja jätää.

Mikaela Nykvist on suomenruotsalainen kirjailija. Hän työskentelee informaatiotutkimuksen parissa, mutta käyttää lähes kaiken vapaa-aikansa kirjoittamiseen. Nykvistin Runsor-sarja on saanut erittäin positiivisen vastaanoton.